

USNESENÍ

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jany Prokopové a soudkyň JUDr. Marie Vazačové a JUDr. Vladimíry Zelenkové ve věci

nezletilé:

██████████, narozená ██████████

trvale bytem ██████████

toho času bytem ██████████

dítěte rodičů:

██████████, narozená ██████████

trvale bytem ██████████

toho času bytem ██████████

zastoupená Zuzanou Candigliota, advokátkou
se sídlem Burešova 615/6, 602 00 Brno

██████████, narozený ██████████

trvale bytem ██████████

o návrhu Městského úřadu v Kaplici, odboru školství a mládeže na vydání předběžného opatření podle § 452 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, o odvolání matky proti usnesení Okresního soudu v Českém Krumlově ze dne 26.11.2020, č. j. 0 Nc 14/2020-6

takto:

Usnesení soudu prvního stupně **se potvrzuje** ve znění: Nezletilá ██████████ se předává do péče Nemocnice České Budějovice a.s. se sídlem Boženy Němcové 585/54, 370 01 České Budějovice za účelem posouzení jejího zdravotního stavu a poskytnutí nezbytné lékařské péče, a to v souvislosti s úrazem, který nezletilá utrpěla dne 25.11.2020.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením soud prvního stupně nařídil předběžné opatření, kterým se nezletilá ██████████, narozená ██████████ předává do péče Nemocnice České Budějovice, a.s., dětské oddělení se sídlem Boženy Němcové 585/54, 370 01 České Budějovice. Soud rozhodoval k návrhu podanému městem Kaplice, odborem školství a mládeže dne 26.11.2020 na vydání předběžného opatření podle § 452 z.ř.s. s tím, že dne 26.11.2020 Nemocnice České Budějovice, dětské oddělení kontaktovala navrhovatele s tím, že nezletilá se vzhledem k utrpěnému úrazu a přístupu její matky jeví jako dítě přímo ohrožené na životě a zdraví v důsledku možné manifestace tetanu. Ze zprávy nemocnice ze dne 26.11.2020 bylo zjištěno, že nezletilá byla dne 25.11.2020 kopnuta koněm do hlavy, byla přijata na traumatologickou ambulanci Nemocnice České Budějovice, kde byla vyšetřena včetně rentgenového vyšetření lebky, krční páteře a obličejového skeletu. Nebyly zjištěny traumatické změny, byla zjištěna nevelká tržná ranka pronikající do podkoží dlouhá cca 5 mm. Vzhledem k mechanismu úrazu byla nezletilá odeslána k observaci na dětské oddělení. Zde matka nezletilé

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Houdková.

sdělila, že dcera není očkovaná a nemá praktického lékaře. Vzhledem ke znečištěné tržné rance, navíc z koňského prostředí, je jednoznačně indikovaná postexpozici profylaxe tetanu, spočívající v podání lidského imunoglobulinu proti tetanu a vakcíny proti tetanu, kterou je nutno v časových odstupech opakovat (nutné tři dávky vakcíny). Matka souhlasila s podáním imunoglobulinu, ten byl aplikován dne 25.11.2020. Matka však odmítla antitetanickou vakcínu i přes opakované vysvětlování všech rizik, přičemž tuto vakcínu je nutno aplikovat co nejdříve po podání imunoglobulinu (nejlépe do 48 hodin). Matka dále nedovolila, aby dceři byla podána nitrožilní antibiotika a podepsala negativní revers, na základě kterého bylo dítě propuštěno dne 25.11.2020 do její péče. Matce byl předán předpis na antibiotika v tabletách a bylo jí doporučeno provést řádné očkování dítěte proti tetanu. Matka byla podrobně poučena o možných následcích neočkování při otevřeném poranění, při kterém kromě vážného poškození zdraví může v nejhorších případech dojít i ke smrti. Na toto matka nijak nereflektovala a stále očkování odmítala. Vzhledem k situaci a k přístupu matky se nemocnici jeví nezletilá jako dítě přímo ohrožené na životě a zdraví v důsledku možné manifestace tetanu. Soud poukázal na příslušné ustanovení § 452 odst. 1, 2 z.ř.s., § 5 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování. Dále odkázal na § 37 odst. 3 zákona č. 372/2011 Sb. Po prostudování návrhu a přiložených listin dospěl soud k závěru, že návrh je důvodný. Není sporu o tom, že s ohledem na okolnosti úrazu nezletilá a přístup matky k léčbě dcery (odmítání očkování, hospitalizaci), na kterém setrvala i přes opakované poučení o možných následcích neočkování (vážné poškození zdraví, případně i smrt), že nezletilá je ve stavu, kdy její život, respektive zdraví, je vážně ohrožen. Z tohoto důvodu soud postupem podle § 452 odst. 2 z.ř.s. předal nezletilou [redacted] do péče Nemocnice České Budějovice, dětského oddělení. Předběžné opatření trvá 1 měsíc od jeho vykonatelnosti (§ 459 odst. 1 z.ř.s.), za splněných zákonných podmínek je lze prodloužit. V tomto konkrétním případě lze důvodně předpokládat, že bude trvat po nezbytně dlouhou dobu, která se bude odvíjet od zdravotního stavu dítěte, respektive nutnosti jeho léčby spojené s hospitalizací v nemocnici.

2. Proti tomuto usnesení se matka prostřednictvím své právní zástupkyně odvolala. Okresním soudem v Českém Krumlově byla vyzvána právní zástupkyně matky, aby listinu nazvanou jako plnou moc upřesnila, neboť z ní není zřejmé, že advokátka přijala zastupování udělené matkou. Byla upozorněna na to, že tuto skutečnost je nutno řádně doložit a to ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích, kam byla věc postoupena s odvoláním matky.
3. K odvolání je přiložena plná moc, kdy matka zmocňuje Zuzanu Candigliota, advokátku se sídlem Burešova 6, 602 00 Brno k zastupování ve věcech týkajících se její dcery [redacted], narozené [redacted], týkající se její rodičovské odpovědnosti. Datum je ve [redacted] 27.1.2020. Podepsána je zmocnitelka tedy matka. Z plné moci skutečně není zřejmé, že jí advokátka přijala. Okresním soudem byla advokátka vyzvána, aby tento nedostatek doplnila a zaslala řádnou plnou moc Krajskému soudu v Českých Budějovicích, který bude o odvolání rozhodovat. S ohledem na to, že pro rozhodnutí o předběžném opatření podle § 452 z.ř.s. je stanovena lhůta 7 dnů, odvolací soud akceptoval plnou moc, jež byla do spisu doložena a z okolností případu má za to, že skutečně výše uvedená advokátka matku zastupuje. Matka 1.12.2020 své odvolání doplnila a uvádí, že zmocnění k zastupování udělené matkou přijala, aby nevyvstaly žádné pochybnosti toto sděluje Krajskému soudu v Českých Budějovicích. Jak již bylo ale výše uvedeno, odvolací soud plnou moc matky udělenou advokátce, plně akceptuje.
4. Proti usnesení Okresního soudu v Českém Krumlově podala matka prostřednictvím své právní zástupkyně včas odvolání. Poukazuje na to, že 25.11.2020 byla nezletilá přijata do Nemocnice České Budějovice za účelem poskytnutí zdravotní péče z důvodu zranění po kopnutí koněm do

hlavy. Byly vyloučeny traumatické změny a byla zjištěna drobná tržná ranka v délce asi 5 mm zasahující do podkoží. Matka sdělila personálu, že nezletilá není očkována, proto bylo ze strany lékařů indikováno podání postexpozici profylaxe tetanu ve formě vakcinace a podání lidského imunoglobulinu proti tetanu. Matka odmítla aplikaci vakcíny, ale nezletilé byl podán lidský imunoglobulin a byla jí předepsána antibiotika formou tablet (matka nitrožilní podání antibiotik odmítla). Matka odmítla další hospitalizaci nezletilé a podepsala propouštěcí zprávu a negativní revers, ve kterém je výslovně uvedeno „pacientka toho času není v přímém ohrožení života“.

5. Přestože nebyla nezletilá v přímém ohrožení života, personál nemocnice dne 26.11.2020 kontaktoval orgán sociálněprávní ochrany dětí při Městském úřadu v Kaplici (dále OSPOD) s tím, že nezletilá se vzhledem k utrpenému úrazu a přístupu její matky „jeví jako dítě přímo ohrožené na životě a na zdraví v důsledku možné manifestace tetanu“. Na základě tohoto oznámení OSPOD podal tentýž den návrh na vydání předběžného opatření, kterému Okresní soud v Českém Krumlově vyhověl. Odvolatelka má za to, že z odůvodnění je patrné, že soud měl k dispozici zprávu Nemocnice České Budějovice ze dne 26.11.2020. Z odůvodnění však nelze dovodit, zda měl soud k dispozici také propouštěcí zprávu a negativní revers (je to jedna listina podepsaná matkou, ve kterém je jasně uvedeno, že „pacientka toho času není v přímém ohrožení života“). Negativní revers je v odůvodnění zmíněn, ale nevyplývá z toho, zda soud vychází z textu zmíněné zprávy nemocnice ze dne 26.11.2020 nebo zda měl soud k dispozici přímo kopii propouštěcí zprávy a negativního reversu ze dne 26.11.2020. Soud na jednu stranu uvádí, že „po prostudování návrhu a přiložených listin dospěl k závěru“, z čehož může vyplývat, že listin přiložených k návrhu bylo více, a že tedy kromě zprávy nemocnice soud obdržel minimálně jednu další listinu. Na druhou stranu v odůvodnění není výslovně zmíněno, že by propouštěcí zpráva a negativní revers ze dne 25.11.2020, byl prováděn jako důkaz. V odůvodnění rozhodnutí chybí výčet listin, z kterých soud vycházel. Zůstává tedy nejasné, zda soud propouštěcí zprávu a negativní revers ze dne 25.11.2020 měl k dispozici a provedl jako důkaz. Poukazuje na nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1554/08. Jestliže soud propouštěcí zprávu a negativní revers k dispozici měl, nijak se nevypořádal s logickým rozparem mezi závěrem v propouštěcí zprávě, oznámením ze strany nemocnice k OSPOD a samotným závěrem soudu. Došlo ke zcela absurdnímu a účelovému vystupňování údajného ohrožení, kdy nejprve nezletilá není v přímém ohrožení života, následně je to překrouceno v tvrzení, že nezletilá se jeví „jako dítě přímo ohrožené na životě a zdraví“, což je nakonec vystupňováno v tvrzení soudu, že nezletilá „je ve stavu, kdy její život resp. zdraví je vážně ohrožen“ porušením práva na spravedlivý proces. Soud se nijak nevypořádal s mírou existujícího rizika pro nezletilou a tím, zda skutečně tato míra dosahuje takové intenzity, která odůvodňuje tak drastický zásah soudu jako je vydání předběžného opatření a odnětí nezletilé z péče rodičů. Soud se vůbec nezabýval tím, zda v tomto případě nejde o míru přijatelného rizika, která nevyžaduje zásah soudu. Soud pouze cituje právní úpravu konkrétně ustanovení § 452 z.ř.s. Je otázka, zda jde o skutečné ohrožení nebo zda jde o ohrožení pouze hypotetické. Dále poukazuje na nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 4457/12. V otázce povinného očkování Ústavní soud dovozuje existenci výjimky z důvodu svobody myšlení a svědomí rodičů, která vyžaduje, aby očkovací povinnost nebyla sankcionována případně jinak vynucována (nález sp. zn. I. ÚS 1253/14). Z judikatury Ústavního soudu tak vyplývá svoboda rodičů spojená s určitou mírou přijatelného rizika, a tato svoboda je z Ústavně relevantních důvodů uznána i v případě výhrady svědomí u povinného očkování. Při hodnocení ne/přiměřenosti ohrožení dítěte, míry přijatelnosti rizika, míry oprávněnosti státní intervence do soukromého rodinného života je nutné se vypořádat s pravděpodobností vzniku škodlivého následku a mírou jeho závažnosti. V té souvislosti odkazováno na literaturu. Soud se měl zabývat tím, jaká je vůbec pravděpodobnost nákazy nezletilé tetanem a vzniku z toho vyplývající závažné újmy s ohledem na statická data i s ohledem na skutečnost, že matka nezletilé neodmítla veškeré

zdravotní služby, ale došlo k pasivní imunizaci (podání imunoglobulinu) ve spojení s podáním antibiotik, a tedy došlo k prokazatelnému značnému snížení rizika pro nezletilou. Z konzultací s nezávislými lékaři odvolatelka ví, že s ohledem na způsob zranění (nešlo o hluboko znečištěnou ránu) a na podání imunoglobulinu s antibiotiky je riziko nákazy pouze hypotetické. Podle konzultujících lékařů očkování nezletilé rozhodně nesplňuje podmínky nezbytné a neodkladné zachraňující péče. Co se týče incidence tetanu tak kvalifikované odhady hovoří o incidenci u zcela neočkované populace kolem 0,1 – 0,5: 1 000 000 obyvatel ročně, což lze zjednodušit na údaj, že v České republice by (při plné neočkovanosti populace) ročně onemocněli tetanem asi 4 lidé, to je tak mizivá míra rizika, že jí lze skutečně plně srovnávat s převážením dětí autem, které představuje pro dítě větší riziko, přitom zde nedochází k zásahům státu do soukromého a rodinného života rodin s dětmi. Soud převzal obecné a nejednoznačné tvrzení nemocnice (navíc rozporuplné), aniž by se pokusil blíže riziko pro nezletilou vyhodnotit a za tím účelem položit nemocnici např. telefonicky doplňující otázky nebo požádat o zaslání propouštěcí zprávy s negativním reversem, pokud jí soud neměl k dispozici nebo aniž by se pokusil zjistit alespoň stručný názor nezávislého odborníka). Nemocnice vystupuje v tomto řízení jako subjekt prosazující vlastní zájmy, to by měl soud vzít v úvahu. Soud se nevypořádal s nejlepším zájmem dítěte a nezjistil názor nezletilé. Odvolatelka poukazuje na nálezy Ústavního soudu sp. zn. II ÚS 2344/18. Zdůrazňuje, že z odůvodnění rozhodnutí musí být zřejmé, že nejlepší zájem dítěte byl skutečně předním hlediskem při rozhodování, musí v něm být vyloženo, co příslušný orgán považoval za nejlepší zájem dítěte, na základě kterých kritérií k tomuto závěru dospěl případně, jak byl nejlepší zájem dítěte poměřován s dalšími důležitými zájmy či právy. Soud na takovéto posouzení zcela rezignoval. Jeho úvahy jsou povrchní a zcela nepřezkoumatelné. Soud se nevypořádal ani s dalšími riziky zejména rizikem hospitalizace za současné epidemiologické situace, kdy nemocnice z hlediska šíření infekce (nejen koronaviru, ale i dalších nemocničních nákaz) rozhodně není bezpečným místem oproti rodinné domácnosti, rizikem vynucení očkování v aktuální situaci, kdy nezletilá užívá antibiotika a kombinaci antibiotik a očkování může vést ke zvýšení rizika nežádoucích účinků a újm na zdraví nezletilé, neboť je obecně známo, že v zájmu bezpečného očkování, má být očkovaná osoba v době zcela zdravá, což se nedá říci při užívání antibiotik. V neposlední řadě též rizikem pro psychický stav nezletilé, které mohou násilné odtržení od rodiny a následná hospitalizace a provedení očkování způsobit trvalou psychickou traumatizaci. Co se týká názoru nezletilé, tak ten nebyl vůbec zjištěn, přestože nezletilá je ve věku, kdy je již schopna formulovat svoje názory. Poukazuje se na nálezy Ústavního soudu, sp. zn. II. ÚS 3765/2011, kdy Ústavní soud judikoval, že i 7 až 8 letý nezletilý může mít vlastní názor, činit vlastní rozhodnutí a úsudky. Dále je poukazováno na Evropskou úmluvu o výkonu práv dětí (č. 54/2001 Sb. m.s.), která v článku 3 upravuje právo dítěte na informace a na vyjádření názoru k řízení, které se jej týká. Poukazuje se dále ustanovení § 867 o.z., § 100 odst. 3 o.s.ř. a § 8 odst. 2 zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Informování dítěte o souvislostech soudního řízení je stanoveno v § 20 odst. 4 z.ř.s. Dále je poukazováno na nálezy II. ÚS 725/18. Podle nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1931/17 není ani v řízení o předběžném opatření vyloučeno zjištění názoru nezletilého dítěte, i když povinnost soudu zjistit názor nezletilého v tomto typu řízení neplatí absolutně. Je však třeba vycházet z toho, že práva nezletilých dle čl. 12 Úmluvy o právech dítěte platí v jakémkoliv řízení, které se jich týká. Soud nezjistil názor nezletilé ani nevyhodnotil a nezohlednil její nejlepší zájem. Upřednostnil jediný zájem, a to enormní rychlost rozhodnutí a jeho okamžitý výkon, aniž by takové rozhodnutí bylo odůvodněné, přiměřené a v zájmu nezletilé včetně zohlednění jejího názoru. Nebyla respektována judikatura Evropského soudu pro lidská práva. Evropský soud pro lidská práva se již zabýval ve vztahu k České republice otázkou odebrání dítěte, resp. jeho umístění do nemocnice na základě předběžného opatření při nesouhlasu rodiče se zdravotními službami, navrhovanými ze strany lékařů (rozsudek

ve věci [REDAKCE] proti České republice, č. stížnosti 43643/10). V tomto případě bylo v zásahu státu shledáno porušení práva stěžovatelů na ochranu soukromého života. Je zřejmé, že napadené rozhodnutí trpí celou řadou závažných vad a zejména není zřejmé, jaké důkazy soud provedl, zda měl k dispozici propouštěcí zprávu a negativní revers a jak se vypořádal s evidentními rozpory. Soud nekriticky převzal stručné a obecné tvrzení nemocnice o ohrožení nezletilé, ale vůbec se nezabýval otázkou, zda odmítnutí navrhované péče nepředstavuje přijatelné riziko, které nevyžaduje zásah soudu, stejně tak se nezabýval otázkou, jaká rizika a jakou újmu pro nezletilou představuje nařízení a vynucení předběžného opatření. Soud nezjistil a nezohlednil názor nezletilé, ani se o to nepokusil, přestože se jedná o extrémní zásah do jejích práv. Hlavně napadené usnesení spolu s opakovanými pokusy o jeho výkon v podobě „přepadávání domu rodin nezletilé a zapojení policie do pátrání po nezletilé“ představuje bezprecedentní a extrémní útok na základní lidské svobody – na fyzickou integritu nezletilé, na její osobní svobodu, na ochranu soukromého a rodinného života nezletilé a její rodiny a na svobodu myšlení a svědomí jejích rodičů. Pod záminkou ochrany nezletilé dochází k brutálnímu narušení základních potřeb nezletilé – potřeby jistoty a bezpečí. Soudkyně Okresního soudu v Českém Krumlově udělala z nezletilé doslova lovnou zvěř. Navrhují tedy odvolacímu soudu, aby zejména napadené usnesení pro nezákonnost zrušil a návrh Městského úřadu v Kaplici odboru školství a mládeže na vydání předběžného opatření pro jeho nedůvodnost zamítl. Dále v případě, že nezletilé bude ustanoven právní zástupce (opatrovník), žádají ustanovení advokáta, který se specializuje na ochranu lidských práv a práv dětí. Orgány sociálně-právní ochrany nejsou odborně kompetentní v tomto řízení kvalifikovaně hájit zájmy nezletilé, navíc je u nich předpoklad, že budou mít zájem krýt pochybení svých kolegů z Městského úřadu v Kaplici. Jako přílohy jsou uvedeny propouštěcí zpráva, negativní revers ze dne 25.11.2020, článek MUDr. Vavrečky Očkování proti tetanu a jeho otazníky.

6. V doplněném odvolání ze dne 1. 12. 2020 zástupkyně matky dále uvádí, že dne 30. 11. 2020 obdržela do datové schránky sdělení od soudkyně soudu prvního stupně, že z příložené plné moci se nepodává, že zmocnění k zastupování udělené matkou přijala, a pokud ji zastupuje, je třeba tuto skutečnost řádně doložit. K tomu uvádí, že plná moc je jednostranným právním úkonem, u kterého není povinnou náležitostí projev vůle zmocněnce, že uvedené zmocnění přijímá (viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 26 Cdo 643/2002). Skutečnost, že mezi zmocněncem a zmocnitelem bylo uzavřeno ujednání o zastupování, vyplývá již ze samotného zmocněncova jednání, který se prokazuje plnou mocí a podle ní jedná. Nicméně, aby nevyvstaly žádné pochybnosti, tak sděluje soudu, že zmocnění k zastupování přijala.
7. Dále sděluje, že dosud nebyl ze strany ani jednoho ze soudů zaslán návrh Městského úřadu v Kaplici, ani zpráva Nemocnice České Budějovice ze dne 26. 11. 2020, z které je dovozováno údajné ohrožení. Mají za to, že s ohledem na respektování práva na spravedlivý proces a zásady kontradiktornosti je na místě matce tyto písemnosti doručit k vyjádření. Matka 1.12.2020 sice nahlédla do zdravotnické dokumentace vedené k nezletilé v Nemocnici České Budějovice, což jí po počátečních problémech nakonec bylo umožněno, přesto mají za to, že by soud měl doručit návrh a zprávu nemocnice (návrh nemají, zprávu ano z nahlédnutí do zdravotnické dokumentace, ale mají zájem si ověřit, zda se shodují). Také chtějí upozornit na další podstatnou otázku, že nezletilé byla v průběhu hospitalizace odebrána krev, z které bylo možno zjistit, zda má protilátky proti tetanu, resp. jakou hladinu protilátek, proto se matka dnešního dne při nahlížení do dokumentace zeptala primáře dětského oddělení, zda toto bylo zjištěováno a s jakým výsledkem. Primář se k matce choval arogantně a odmítl jí na tuto otázku odpovědět s tím, že si to má najít ve zdravotnické dokumentaci. Primář tak porušil právo matky jako zákonné zástupkyně klást doplňující otázky vztahující se ke zdravotnímu stavu nezletilé a ke zdravotním službám, které

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Houdková.

musí být srozumitelně zodpovězeny. Ze zdravotnické dokumentace nicméně nevyplývá, že by protilátky byly zjišťovány. Primář také matku obviňoval z rizika krvácení do mozku. Arogantní a nezákonné jednání primáře nasvědčuje tomu, že on a jeho oddělení nejsou v této věci nestranní a nezaujatí, ale prosazují svoje mocenské zájmy a nelze od nich očekávat poskytování objektivních medicínských poznatků, ale pouze tendenční vyjádření ve prospěch nepřiměřeného zásahu vůči rodině. Ostatně i ve zdravotnické dokumentaci nezletilé je uvedeno, že odmítnutí podat vakcínu bylo konzultováno s MUDr. Jerhotovou z infekčního oddělení s výsledkem: „pokud matka odmítá vakcinaci, doporučeno podat lidský imunoglobulin proti tetanu a zahájit ATB profylaxi“. Není vůbec jasné, z čeho je dovozována neodkladná nutnost očkování a trvající ohrožení nezletilé. Ano, doporučuje se také očkování proti tetanu, ale rozhodně nejde v této situaci o akutní a neodkladný zákrok k záchraně života a zdraví nezletilé, ale o preventivní zákrok do budoucna, jehož vhodnost aplikace v době užívání antibiotik je podle jejího názoru víc než sporná a proti kterému mohou rodiče vznést v souladu s judikaturou Ústavního soudu výhradu svědomí a v případě uznání této výhrady nelze nesplnění očkování sankcionovat a jeho splnění vynucovat. Pokud nemocnice na druhý den po propuštění dospěla k závěru, že nezletilá se „jeví“ jako dítě přímo ohrožené na životě, přestože v propouštěcí zprávě bylo jasné uvedeno, že přímo ohrožená není, tak jim se zase jeví, že celá tato akce je účelovou aktivitou pana primáře, který se ideologicky nemohl smířit s tím, že rodiče nezletilé odmítají očkování, a na druhý den vykonstruoval údajné přímé ohrožení a vyvolal nepřiměřený zásah státu, který v důsledku poškodil a nadále poškozuje nezletilou a celou její rodinu mnohem víc než odmítnutí preventivního zákroku, což představuje pro nezletilou jen mizivé riziko plně srovnatelné s jízdou autem. Závěrem chtějí poukázat na nepřiměřenost výroku předběžného opatření, tedy nařízení hospitalizace nezletilé formou předání do péče nemocnice. Z odůvodnění rozhodnutí vyplývá, že soud za ohrožení považuje pouze neprovedení očkování, nutnost hospitalizace z odůvodnění nijak nevyplývá, přesto soud přistoupil k tak závažnému zásahu do práv dítěte, jako je zbavení osobní svobody v trvání až jednoho měsíce. Nicméně trvají na tom, že není dán žádný zákonný důvod ani pro nařízení hospitalizace, ani pro nařízení sporného očkování, proto trvají na svém návrhu na zrušení napadeného rozhodnutí pro nezákonnost a zamítnutí návrhu Městského úřadu v Kaplici na vydání předběžného opatření.

8. Odvolací soud po zjištění, že odvolání je přípustné podle § 201 o.s.ř. v návaznosti na § 202 o.s.ř. bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 201 a § 204 o.s.ř.) obsahuje náležitosti uvedené v ustanovení § 205 odst. 1 o.s.ř., přezkoumal napadené usnesení podle § 212a odst. 6 o.s.ř. Ve věci nebylo zapotřebí nařizovat jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o.s.ř.). Podáním došlým Krajskému soudu v Českých Budějovicích dne 1.12.2020 doplnila matka odvolání proti napadenému usnesení. K vyjádření matky uvádí odvolací soud, že spis Okresního soudu v Českém Krumlově, kde je obsaženo podané odvolání byl krajskému soudu přivezen v odpoledních hodinách dne 30.11.2020 řidičem Okresního soudu v Českém Krumlově. Pokud tedy zástupkyni matky byla sdělena dříve kanceláří informace, že věc dosud evidována není, věc byla přivezena na krajský soud v odpoledních hodinách. Ovšem toto je bez významu, neboť lhůta k rozhodnutí je 7 dnů od předložení věci okresním soudem. Podle § 465 odst. 2 zákona č. 292/2013 Sb. o zvláštních řízeních soudních – odvolací soud rozhodne o odvolání proti rozhodnutí o předběžném opatření podle § 452 do 7 dnů od předložení věci.
9. Podle § 457 z.ř.s. rozhodnutí, kterým bylo návrhu vyhověno, je vykonatelné vydáním. Jeho výrok je závazný pro každého. Podle § 458 z.ř.s. rozhodnutí se doručuje účastníkům až při provedení jeho výkonu. Účastníkům, kteří nebyli při provedení výkonu přítomni, rozhodnutí doručí dodatečně soud příslušný podle § 467 spolu s vyzněním, že byl proveden jeho výkon. Pokud matka v doplněném odvolání namítá, že nebyl ze strany ani jednoho ze soudů jí zaslán návrh

Městského úřadu v Kaplici, ani zpráva Nemocnice České Budějovice ze dne 26.11.2020, je třeba uvést, že doručení návrhu soudem prvního stupně nelze odvolacím soudem již v tomto okamžiku ověřit. Jak se podává ze spisu z protokolu o výkonu rozhodnutí soudu ze dne 26.11.2020 a úředního záznamu z téhož dne, matka při výkonu rozhodnutí nespolupracovala, atmosféra byla vypjatá. Matka odmítla vydat – předložit doklad totožnosti, rozhodnutí předané do vlastních rukou soudkyní zmačkala. Rozhodnutí tedy prokazatelně dostala. I kdyby nedošlo k předání návrhu města Kaplice, jednalo by se sice o procesní chybu, která by ale neměla vliv na správnost rozhodnutí soudu prvního stupně. Z obsahu usnesení Okresního soudu v Českém Krumlově ze dne 26.11.2020, č. j. 0 Nc 14/2020-6 ze dne 26.11.2020 je zřejmé, co obsahem návrhu bylo i na základě jakých zpráv byl návrh podán. Zprávy Nemocnice České Budějovice jsou ve spise obsaženy na č. l. 4 a 5 spisu.

10. Podle § 924 o.z. ocitne-li se dítě ve stavu nedostatku řádné péče bez ohledu na to, zda tu je či není osoba, která má právo o ně pečovat, anebo je-li život dítěte, jeho normální vývoj nebo jiný důležitý zájem vážně ohrožen nebo byl-li narušen, soud upraví předběžně poměry dítěte na nezbytně nutnou dobu; rozhodnutí soudu nepřekáží, pokud dítě není řádně zastoupeno. Stejně tak § 452 odst. 1 z.ř.s. stanoví, že ocitne-li se nezletilé dítě ve stavu nedostatku řádné péče bez ohledu na to, zda tu je či není osoba, která má právo o dítě pečovat, nebo je-li život dítěte, jeho normální vývoj nebo jiný důležitý zájem vážně ohrožen nebo byl-li narušen, soud předběžným opatřením upraví poměry dítěte na nezbytně nutnou dobu tak, že nařídí, aby bylo umístěno ve vhodném prostředí, které v usnesení označí. Dle odstavce 2 vhodným prostředím se rozumí výchovné prostředí u osoby nebo zařízení způsobilého zajistit nezletilému řádnou péči s ohledem na jeho fyzický a duševní stav, jakož i rozumovou vyspělost a umožnit realizaci případných jiných opatření stanovených předběžným opatřením. Není pochyb o tom, že předběžné opatření představuje vážný zásah do práv nezletilého i rodiče, jemuž je dítě odnímáno. Takový zásah ze strany státu je možný je-li nezbytný a v souladu se zákonem „nezbytnost znamená, že zásah je založen na naléhavé společenské potřebě, která je přiměřená sledovanému legitimnímu cíli – ochraně zájmu dětí“. Procesní úprava speciálního předběžného opatření upravujícího poměry dítěte navazuje na hmotněprávní – konkrétně na ustanovení § 924 obč. zák. již výše citovaného. Ustanovení § 452 z.ř.s. je tzv. „rychlým předběžným opatřením“ pokud nejde dosáhnout úpravy prostým návrhem podle § 75 odst. 2 o.s.ř. Podle § 454 odst. 1 z.ř.s. předběžné opatření může soud nařídit jen na návrh orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Podle § 455 odst. 1 z.ř.s. nezletilý nemusí být zastoupen. O návrhu na předběžné opatření podle § 456 z.ř.s. soud rozhoduje bezodkladně nejpozději do 24 hodin od jeho podání. Podle § 457 rozhodnutí, kterým bylo návrhu vyhověno, je vykonatelné vydáním. Jeho výrok je závazný pro každého. Podle § 458 z.ř.s. rozhodnutí se doručuje účastníkům až při provedení jeho výkonu. Účastníkům, kteří nebyli při provedení výkonu přítomni, rozhodnutí doručí dodatečně soud příslušný podle § 467 z.ř.s. spolu s vyrozuměním, že byl proveden jeho výkon. Dle § 459 odst. 1 z.ř.s. předběžné opatření trvá po dobu 1 měsíce od jeho vykonatelnosti. Podle § 462 odst. 1 z.ř.s. rodiče nezletilého, orgán sociálně-právní ochrany dětí a opatrovník podle § 455 mohou kdykoliv soudu navrhnout zrušení předběžného opatření. O takovém návrhu musí soud rozhodnout bezodkladně nejpozději do 7 dnů. Byl-li návrh zamítnut, může jej oprávněná osoba, neuvede-li v něm jiné důvody, opakovat až po uplynutí 14 dnů od právní moci rozhodnutí. O zrušení dle odstavce 2, rozhoduje soud příslušný podle § 467. Podle § 465 odst. 1 z.ř.s. bylo-li rozhodnutí o návrhu na nařízení předběžného opatření napadeno včasným odvoláním a nepostupoval-li soud prvního stupně podle § 464, předloží věc odvolacímu soudu do 15 dní od podání odvolání. Dle odstavce 2 odvolací soud rozhodne o odvolání proti rozhodnutí o předběžném opatření podle § 452 do 7 dnů od předložení věci. Pro rozhodování odvolacího soudu o odvolání proti usnesení soudu prvního stupně ve věci předběžného opatření je rozhodující stav, který tu byl v době vyhlášení

(vydání) napadeného usnesení; to platí i pro řízení ve věcech předběžných opatření upravených zákonem č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.

11. Při rozhodování o odvolání proti usnesení soudu prvního stupně ve věci předběžného opatření odvolací soud nepřihlíží k tomu, že po vyhlášení (vydání) usnesení soudem prvního stupně pominuly důvody, pro které bylo předběžné opatření nařízeno, popřípadě že bylo předběžné opatření soudem prvního stupně posléze zrušeno nebo že ze zákona zaniklo (R 4/2017 Sb.).
12. V dané věci je tedy zřejmé, že soud prvního stupně musel postupovat urychleně, neměl prostor, pokud musel rozhodovat ve lhůtě 24 hodin, řešit otázky, které se v odvolání nabízí. Jistě není vyloučeno vyslechnutí nezletilého v rámci předběžného opatření, nicméně ve věci je zapotřebí postupovat urychleně a v dané věci skutečně s ohledem na okolnosti případu nebyl čas pro to, aby byla matka vyzývána, aby zajistila účast nezletilé u soudu. Úkolem soudu bylo zkoumat, zda na základě skutkových zjištění uvedených v návrhu je třeba vydání tohoto předběžného opatření. Nařízení tohoto speciálního předběžného opatření přichází v úvahu pouze ve výjimečných případech, kdy je bezprostředně ohroženo nezletilé dítě, postup soudu tedy musí být mimořádně rychlý, účelný a předběžné opatření je také zpravidla nutno ihned vykonat. Proto také je držena u soudu tzv. dosažitelnost, kterou drží jednotliví soudci. Návrh na vydání tohoto předběžného opatření byl podán orgánem sociálně-právní ochrany dětí město Kaplice, odbor školství a mládeže, který tento návrh podal na základě zpráv, které měl k dispozici a to Nemocnice České Budějovice ze dne 26.11.2020, dětské oddělení, Boženy Němcové 585/54, kdy primář dětského oddělení MUDr. Vladislav Smrčka sděluje, že 25.11.2020 v odpoledních hodinách byla na dětské oddělení přijata nezletilá [REDAKCE] narozená [REDAKCE], bytem [REDAKCE] pro observaci pro úrazu hlavy. Dítě bylo kopnuto koněm a mělo otevřenou ránu v okolí oka, která si vyžádala lékařské ošetření. Dále bylo indikováno dle zvyklosti očkování proti tetanu. Matka [REDAKCE], narozená 1984 toto ale odmítla a sdělila, že její děti nemají a nebudou mít žádná očkování. Nesouhlasila ani s podáním antibiotické léčby nitrožilně a podepsala negativní revers na základě, kterého bylo dítě propuštěno ještě týž den do její péče. Byl jí předán předpis na antibiotika v tabletách a dítěti byla podána profylaktická léčba proti tetanu, která má ale pouze dočasný charakter a je doporučeno současně s ní provést řádné očkování proti tetanu. Matka byla podrobně poučena o možných následcích neočkování při otevřeném poranění, při kterém kromě vážného poškození zdraví, může v nejhorších případech dojít i ke smrti. Na toto nijak nereflektovala a stále očkování odmítala. Navíc sdělila, že odhlásila dítě od praktické lékařky MUDr. Junkové z důvodu stěhování a ještě dceru nepřihlásila k jinému pediatrovi. Vzhledem k tomu, že jako zdravotnické zařízení mají ohlašovací povinnost v rámci sociálně-právní ochrany dětí, oznámila nemocnice tuto nastalou skutečnost a žádala o podání návrhu na předběžné opatření kvůli ohrožení zdraví a života výše uvedeného dítěte. Pro účely soudu přiložili podrobné lékařské vyjádření. Z vyjádření MUDr. Lenky Růžickové, vedoucí lékař stanice DEOV, podepsané i primářem JUDr. Vladislavem Smrčkou, primář DEOV ze dne 26.11.2020 (adresované Městskému úřadu Kaplice, odboru sociálních věcí OSPOD Ing. Janě Bröstlové, Náměstí 70, Kaplice), bylo zjištěno, že je oznamováno, že nezletilá [REDAKCE] byla přijata na dětské oddělení Nemocnice České Budějovice a.s., dne 25.11.2020 ve 14:28 hodin na doporučení traumatologa MUDr. Smrže. Dle anamnézy byla dívka dne 25.11.2020 kopnuta koněm do hlavy, ve 13:19 byla aktivována zdravotnická záchranná služba Jihočeského kraje, která dováží [REDAKCE] na traumatologickou ambulanci Nemocnice České Budějovice. Zde vyšetřena, má otok a palpační bolestivost temporálně vpravo, kde i nevelká tržná ranka pronikající do podkoží dlouhá cca 5 mm. Provedeno rentgenové vyšetření lebky, krční páteře a obličejového skeletu, které bez traumatických změn, provedeno ošetření rány. Vzhledem k mechanismu úrazu

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Houdková.

odeslána k observaci na dětské oddělení. Zde při přijetí matka [REDAKCE] uvádí, že praktického lékaře pro děti a dorost dívka nemá, je neočkovaná. Vzhledem ke znečištěné tržné rance, navíc z koňského prostředí, je jednoznačně indikována postexpozici profylaxe tetanu spočívající v podání lidského imunoglobulinu proti tetanu a vakcíny proti tetanu, kterou je nutno v časových odstupech opakovat (nutné 3 dávky vakcíny), tedy kombinace aktivní a pasivní imunizace. Matka souhlasí s podáním imunoglobulinu – aplikován dne 25.11.2020. Odmítá ale antitetanickou vakcínu i přes opakované vysvětlování všech rizik, tu je nutno aplikovat co nejdříve po podání imunoglobulinu (nejlépe do 48 hodin). Bylo konzultováno infekční oddělení nemocnice, kde vedoucí služby Dr. Jerhotová za této situace doporučuje zahájit antibiotickou profylaxi nitrožilně podávaným penicilínem. Nitrožilní podání antibiotik však matka také nedovoluje a dožaduje se propuštění na negativní revers. Vzhledem k úrazu hlavy je také plně indikováno sledování zdravotního stavu za hospitalizace. Následně matka podepisuje negativní revers a bere si [REDAKCE] domů, i když byla podrobně informována o všech rizicích neočkování proti tetanu, včetně manifestace tetanu s možným následkem smrti. Vzhledem k situaci a k přístupu matky, navíc dítě nemá svého registrujícího praktického lékaře, se [REDAKCE] jeví jako dítě přímo ohrožené na životě a zdraví v důsledku možné manifestace tetanu. Za této situace je odvolací soud názoru, že nebylo jiné východisko, než aby soud rozhodl, jak je uvedeno v předběžném opatření. Soud prvního stupně nenarizuje nemocnici, že by měla provést očkování, soud narizuje předběžné opatření, kterým nezletilou předává do péče nemocnice a je na ní, jak léčbu vyhodnotí. Nakonec to se podává i z příložené zprávy, která byla výše zmiňována, kdy vzhledem i k úrazu hlavy je plně indikováno sledování zdravotního stavu za hospitalizace. Odvolací soud se domnívá, že nezletilá byla ohrožena na zdraví a soud ve velmi krátké lhůtě, kdy musel rozhodnout, když není odborníkem, těžko mohl zvažovat otázku rizik, když ze zpráv se jasně podává, že může jít o život nezletilého dítěte. Soud si nemůže dovolit bagatelizovat tuto záležitost a sám bez patřičných znalostí urychleně ve věci rozhodnout. V doplněném odvolání se zástupkyně matky vyjadřuje k postupu zdravotníků v průběhu hospitalizace nezletilé, nedisponuje odvolací soud odbornými znalostmi, aby se k věci vyjadřoval, odvolací soud posuzuje pouze to, zda byly podmínky pro vydání „rychlého předběžného opatření“. Proto pokud soud odkazuje na § 5 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, používá naprosto správná ustanovení, která jsou v daném případě namístě. Rovněž tak pokud zmiňuje § 37 odst. 3 zákona č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, zde je písařská chyba, neboť správně jde o § 35 odst. 3 téhož zákona, kdy zdůrazňuje, že skutečně jde o případ, kdy nelze souhlas zákonného zástupce získat bez zbytečného odkladu, rozhodne o poskytnutí ošetřující zdravotnický pracovník, podle § 38 odst. 4 písm. b) - nezletilému pacientovi nebo pacientovi s omezenou svéprávností lze bez souhlasu poskytnout neodkladnou péči, jde-li o zdravotní služby nezbytné k záchraně života nebo zamezení vážného poškození zdraví. Je tedy věcí zdravotnického zařízení, jaký zvolí postup, v dané lhůtě k rozhodování, ale nemohl soud si dovolit postupovat jinak, než postupoval.

13. Samozřejmě je možné využití ustanovení § 462 z.ř.s., jak bylo výše uvedeno. V dané aktuální situaci za současné epidemiologické situace pokud odvolatelka uvádí, že nemocnice není bezpečným místem oproti rodinné domácnosti, je zapotřebí vycházet ze zpráv, které měl soud k dispozici a které musel vzít v úvahu, a to že dítě bylo ohroženo na životě, a že je zapotřebí, aby byl zdravotní stav dítěte sledován a rozhodlo se o další nutnosti léčby. Sám soud nemůže posuzovat, zda při užívání antibiotik a očkování může dojít k nějakým zvýšeným rizikům nežádoucích účinků, to musí posoudit zdravotníci. Odvolací soud si je plně vědom toho, že samozřejmě je pro každé dítě pobyt v nemocnici náročný pro jeho psychický stav, nicméně i takové situace se stávají. Těžko nezletilé dítě ve věku 10 let může posoudit veškerá rizika, která zdravotníci zmiňují. Není pochyb o tom, že nezletilá může mít vlastní názor, ale zde je zapotřebí

chránit její zájem a její život. Odvolací soud tedy není přesvědčen o tom, že by došlo k porušení základních práv účastníků či nezletilého dítěte. Nic přece nebrání odvolateli, aby veškeré důkazy, které má k dispozici, o kterých se domnívájí, že vypovídají o tom, že jeho názor je správný, soudu doložil a soud o nich bude rozhodovat. K tomu také slouží institut návrhu na zrušení „rychlého předběžného opatření“. Ohledně zmiňovaných nálezů Ústavního soudu je třeba uvést, že např.: ústavní nález I. ÚS 4457/12 se týká trestního řízení, ústavní nález IV. ÚS 1554/08 se týká domácího násilí, ústavní nález II. ÚS 1945/08 se týká participačního práva nezletilého dítěte ve věci samé – zrušení ústavní výchovy nezletilého. Závěr vyslovený v rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci [redacted] proti České republice, podle kterého stěžovatelé neměli k dispozici efektivní prostředek nápravy, a nemohli proto účinně napadnout usnesení Okresního soudu v Berouně ze dne 26.10.2007, č. j. 23 Nc 356/2007-6, o nařízení předběžného opatření podle § 76a odst. 1 o.s.ř., čímž mělo dojít k porušení čl. 13 Evropské úmluvy (srov. rozsudek ESLP ze dne 11.12.2014, č. stížnosti 43643/10, § 84 a 86), nebere v úvahu existenci § 75c odst. 4 o.s.ř. (R 4/2017 Sb.). Odvolací soud považuje rozhodnutí soudu prvního stupně za řádně odůvodněné. Blaho a zájem nezletilého dítěte je pro soud nejvyšší prioritou, což již několikrát vyjádřil i Ústavní soud ve svých nálezech.

14. V doplněném odvolání zmiňuje odvolatelka, že navrhuje zrušit napadené rozhodnutí, k tomu je zapotřebí odkázat již na výše uvedené ustanovení § 462 z.ř.s. s tím, že nic odvolatelce nebrání, aby si podala návrh na zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně. Při přezkumu rozhodnutí je pro odvolací soud rozhodující stav v době vyhlášení (vydání) napadeného usnesení soudu prvního stupně.
15. Rozhodnutí soudu prvního stupně je věcně správné, soud rozhodoval podle listin, které měl v té době k dispozici (2 zprávy Nemocnice České Budějovice z 26.11.2020), když další listiny např. předběžnou propouštěcí zprávu nezletilé v době rozhodování neměl k dispozici. Rozhodnutí soudu prvního stupně bylo z výše uvedených důvodů potvrzeno podle § 219 o.s.ř. v upřesněném znění, při zdůraznění, že vydáním předběžného opatření soudem se nejedná o žádný drastický zásah soudu ve formě odnětí dítěte z péče rodičů, ale o časově omezenou hospitalizaci nezletilé v nemocničním zařízení za účelem posouzení jejího zdravotního stavu a poskytnutí nezbytné lékařské péče v souvislosti s úrazem nezletilé, který utrpěla dne 25.11.2020.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není přípustné dovolání.

České Budějovice 2. prosince 2020

JUDr. Jana Prokopová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Houdková.